

Členské obce ZVT HRON

JUR NAD HRONOM:

Adresa: Obecný úrad Jur Nad Hronom, 935 57

Tel.: 036 / 772 08 01

Fax.: 036 / 779 32 45

Web: www.jur.sk

E-mail: ocu.jur@stonline.sk

Počet obyvateľov: 935

Tradičným zamestnaním tunajších obyvateľov bolo a je poľnohospodárstvo, chov hospodárskych zvierat. Obec je plynofikovaná a obecný vodovod je dobudovaný od roku 1998. V obci je pošta, ZŠ, MŠ, kultúrny dom, dobrá obchodná sieť a tri pohostinstvá. V rámci mikro-združenia jedenástich obcí - ZVT-HRON (Starý Tekov, Nový Tekov, Kalná nad Hronom, Horná Seč, Dolná Seč, Tekovský Hrádok, Turá, Žemliare, Starý Hrádok a Jur nad Hronom) sa obec zamerala na rozvoj vidieckeho cestovného ruchu.

História obce

Prvá písomná zmienka o obci je z roku 1276. Obec sa pod názvom SANCTUS GEORGIUS - Svätý Jur, uvádza v spojitosti s Jurčanom ANDREAS de SANCTI GEORGIO - Ondrej zo Svätého Jura, ktorý bol na Margitinom ostrove vypočutý vo veci svätorečenia Margity Arpádovskej. Územie bolo osídlené už v neolite - nálezy sú z volúntovskej, bukovohorskej a moravsko-slovenskej kultúry a pohrebisko z doby veľkomoravskej.

Obec patrila pod Ostrihomské arcibiskupstvo. Do konca 14. storočia bol strážcom poriadku VILLICUS (falunagy), ktorý vykonával príkazy a nariadenia svetskej a cirkevnej vrchnosti. Rímsko-katolícky kostol v románskom slohu z 13. storočia je kultúrnou pamiatkou.

Neustále boje o územie vo feudalizme zasiahli obec, ktorá v r. 1312-1321 patrila pod nadvládu Matúša Čáka, v r. 1424 bola sídlom jednej zo štyroch stolíc predialistov (cirkevní zeman, ktorí nemali poddaných a ako vojaci museli byť vždy pripravení hájiť záujmy panstva), v r. 1439 bola vydrancovaná PONGRÁCOM zo Svätého Mikuláša, ale naďalej podliehala Ostrihomskému arcibiskupstvu a patrila do Tekovskej župy. V r. 1558 Turci vypálili celú obec a miestneho farára odviekli do zajatia za neodvádzanie daní a renty. Z roku 1664 sa zachoval turecký daňový súpis, ktorý dokazuje, že v obci bolo 47 domácností a 65 dospelých daňovníkov, jeden

dvojkolesový a jeden jednokolesový vodný mlyn a už vtedy sa vyskytovali priezviská - Jakab, Tóth, Pásztor, Kósa, Mónár a Balog.

Katolícka škola vznikla v roku 1730, ale v r. 1759 zanikla, lebo v obci nebola ani jedna katolícka rodina. Otvorila sa znovu až v r. 1827. Reformovaný kostol bol postavený v r. 1785 bez veže. Zvon bol umiestnený v drevenej zvonici. Cirkev viedla od toho roku aj matriku. V r. 1798 bola postavená zvonica pri hlavnej ceste.

Župné zhromaždenie dňa 20. apríla 1802 povolilo obci konanie šiestich trhov do roka. Od roku 1804 obec používala novú pečať s nápisom Szent György 1804, čiže Svätý Jur 1804.

Takmer každoročne bola obec ohrozená povodňami. V roku 1815 bol ohrozený kostol a preto v r. 1816 došlo k prekopaniu koryta Hrona.

Revolučné roky 1848-1849 boli rušné aj v obci. Okolo Hrona prebiehali krvavé boje medzi cisárskou armádou a Görgeyho armádou.

Od r. 1855 používala obec pečať s názvom Garam Szent György pecsétje 1855 (pečať obce Hronský Svätý Jur 1855). V roku 1862 bola vyhotovená pozemková kniha starého chotára obce a o rok neskôr bola vykonaná komasácia poľnohospodárskej pôdy. Pôvodne vlastnilo pôdu 44 urbárikov, ku ktorým pribudlo 65 nových vlastníkov z radov želiarov. Väčšia časť pôdy ostávala naďalej súčasťou panstva ostrihomskeho arcibiskupstva.

Poštové služby mohli Svätoturčania využívať v Tekovských Lužanoch od roku 1868. Prvý hasičský zbor bol založený v roku 1888. V tom čase mala obec 1200 obyvateľov.

Po vzniku Československa (1918) sa názov obce mení na Hronský Svätý Jur a patrila do okresu Želiezovce. V r. 1938-1944 bola obec pričlenená k Maďarsku. Obec bola oslobodená 20. decembra 1944. Cirkevný majetok bol v r. 1946 poštátnený a vznikol Štátny majetok v Jure nad Hronom. Po vojne sa uskutočnilo presídlenie občanov do Pécsváradu a do ich domov prisťahovali Slováci z Nyíregyházy a Pilisszentlászló. V r. 1948 sa názov obce zmenil na Jur nad Hronom a v r. 1951 bolo založené jednotné roľnícke družstvo socialistického typu.

KALNÁ NAD HRONOM:

Adresa: Obecný úrad Kalná Nad Hronom, 935 32

Tel.: 036 / 639 51 09

Fax.: 036 / 639 51 09

Web: www.kalna.eu

E-mail: obec@kalna.eu

Počet obyvateľov: 2082

Z DEJÍN OBCE:

Chotár obce bol osídlený už v praveku. Z obdobia eneolitu je to sídlisko s kanelovanou keramikou, sídlisko severopanónskej kultúry pochádza zo staršej doby bronzovej. V 70. rokoch 19. storočia pri výkopových prácach pred stavbou liehovaru Schoellerovov sa našla kamenná sekera a kamenné kladivo z doby kamennej, ako aj 26 kusov hlinených kruhov.

Tie zrejme slúžili ako závažie rybárskych sietí. Kalná nad Hronom má aj zaujímavú pamiatku z doby rímskej. Totiž, tam kde sa končili kvádske hranice smerom k Jazygom, dodnes sa zachovali dva praveké valy. Jeden z nich chránil líniu Ipľa od Chľaby a Szobu po Banskú Štiavnicu, druhý sa tiahol pozdĺž Hronu pri Kameníne a Bíni až k Novému Tekovu.

Bohužiaľ tieto gigantické valy tiahnuce sa aj cez chotáre Veľkej a Malej Kálnice dodnes neboli preskúmané. Pred domami v profile obecnej kanalizácie bola zistená súvislá kultúrna vrstva a stopy narušených objektov. Pri záchrannom výskume z rokov 1953–1954 z nálezov to bol železný kosák, zlomok ostrohy s bodcom, podkova, klince. Mnoho črepov bolo z nádob so značne roztvoreným ústím zdobených špirálových ryhovaním. V chotári obce sa našiel hrob z obdobia sťahovania národov (4. a 5. storočie).

V týchto miestach sa rozprestieralo sídlisko z 12.–13. storočia. Obec sa prvýkrát spomína roku 1209 pod menom „villa Kalon“, keď sčasti patrila opátstvu v Hronskom Svätom Beňadiku, ktoré bolo založené roku 1075 kráľom Gejzom I. ako druhé najstaršie na území dnešného Slovenska. Touto listinou pápež Inocent III. potvrdil pôvodné majetky opátstva, ktoré sa nachádzali v severnej časti chotára obce. Ale časť obce bola aj majetkom miestnych zemanov Kálnayovcov.

Od 13. storočia, keď sa zemianstvo ustanovilo ako šľachtický stav, mohli príslušnosť medzi privilegovanú vrstvu získať nobilitáciou, čiže povýšením do šľachtického stavu od kráľa. Základné výsady a práva tohto stavu vychádzali najmä z ustanovení Zlatej buly Ondreja II. z roku 1222 (Alexander Reško 2009).

ZLÚČENÁ OBEC KALNÁ NAD HRONOM

Obce Kalná a Kálnica sa zlúčili v jednu obec 8. júna 1960 uznesením pléna ONV v Leviciach č. 7/1960. Zlúčená obec bola pomenovaná na Kalná nad Hronom. V auguste t.r. obec postihla veľká povodeň. Obyvatelia boli temer výlučne zamestnaní v poľnohospodárstve a miestnych podnikoch. A to ani v tom čase mohla tvrdiť iba máloktorá obec.

Aj preto možno konštatovať, že životnú úroveň v obci neustále stúpala. Roku 1964 bolo založené prvé bytové družstvo, ktoré tvorilo 12 členov. Bolo rozšírené verejné osvetlenie a mal byť dostavaný kultúrny dom, ale kvôli rôznym ťažkostiam sa v rokoch 1962–1963 v tejto akcii „Z“ (stavebný dozor Jozef Szakál) nepokračovalo. Bola zriadená nová autobusová linka do Mochoviec. V obci bola zriadená čistiareň semien, vybudovaný závod Betónových prefabrikátov pre inžinierske stavby a závod Hydromeliorácií.

Obyvatelia pracujú v poľnohospodárstve a priemyselných podnikoch v Tlmačoch, Leviciach a Žiari nad Hronom. Roku 1966 bolo dokončená stavba kultúrneho domu s knižnicou za 1 200 000 Kčs. Sála má kapacitu 455 divákov.

Roku 1967 premietacia sála so zariadením od Štátneho kina prešla pod správu Osvetovej besedy a bola umiestnené v novostavbe kultúrneho domu. Premietalo sa každú nedeľu, v dobe keď neboli televízory ešte rozšírené, bolo to dôležité (hoci nie každý film bol „kultúrnym zážitkom“).

Spoločensko-kultúrne organizácie a podniky organizovali tanečné zábavy a rôzne kultúrne podujatia. 18. novembra 1964 v obci víchrica spôsobila značné škody. Od roku 1965 bola vykonaná oprava verejného osvetlenia, ďalej sa upravovali cesty a na ich povrch sa naťahoval asfaltový koberec. Stále sa zlepšovalo spojenie obce s okolím a iba tak mohla časť obyvateľov pracovať v Leviciach a Tlmačoch.

Už pred rokom 1968 v ČSSR začalo politické dusno povoľovať, až prišla „Pražská jar“ 1968 a snaha o reformu systému o „socializmus s ľudskou tvárou“. Pádnu odpoveď na tieto snahy dal vpád armád Varšavskej zmluvy 22. augusta 1968 (oficiálne „bratská pomoc proti kontrarevolúcii“) a tým sa potvrdila skutočnosť, že socializmus reformovať nemožno. Navyše, keď vojaci sovietskej armády

Československo „dočasne“ okupovali 22 rokov. Obyvatelia prijali tento fakt kľudne, bez akýchkoľvek provokácií. Navyše v auguste t.r. Kalnú nad Hronom postihla povodeň, bol zaplavený chotár a zničená úroda. Roku 1970 nastala Husákovská „normalizácia“, jedno z najtvrdších období prenasledovania inak rozmýšľajúcich ľudí (jednalo sa hlavne o inteligenciu, cirkev a umelcov).

Nastali previerky a mnohí sitom prepadli a ich pracovný postup bol prakticky zastavený. Mnoho občanov emigrovalo. No život sa nezastavil a obec sa rozvíjala ďalej. Roku 1971 bola zahájená stavba nového obchodného domu Jednoty s.d. a pošty (obe budovy boli dokončené roku 1972). Bola obnovená budova ZNB na Dlhej ulici. Bola dokončená novostavba požiarnej zbrojnice. Do miestneho cintorína bola zavedená elektrina a tak mohol byť ozvučený.

Roku 1976 bola opravená budova materskej školy a dokončená tribúna na futbalovom ihrisku. Obec sa naďalej skrášľovala, vysadzovala sa zeleň a stromy. Potom sa začalo aj s väčšími investičnými stavbami. Do roku 1981 bola dokončená prvá etapa budovania obecného vodovodu a osadené nové, pohodlnejšie autobusové zástavky.

Roku 1982 sa Kalná nad Hronom stáva strediskovou obcou s prenesenými právomocami z Okresného národného výboru na Spoločné MNV (podobné v okrese Levice bolo už iba v Ipeľskom Sokolci). Kvôli stavbe Atómových elektrární Mochovce

bola vybudovaná cesta Kalná nad Hronom – Mochovce. Roku 1983 bola obnovené filmové premietanie (ale záujem bol malý), pri oprave MŠ rodičia vyrobili nové hojdačky, oplotenie a postavili besiedku. Od roku 1984 bola zavedená pomoc starším občanom (napr. nákup potravín, opatrovateľská služba).

Podľa sčítania obyvateľstva v Kalnej nad Hronom žilo 1802 obyvateľov, z nich 214 pracovalo v poľnohospodárstve, 208 v priemysle, 217 v službách a mimo bydliska bolo zamestnaných 481 obyvateľov. V obci žilo 147 obyvateľov rómskeho pôvodu. Roku 1987 sa začala Gorbačovská „Perestrojka“ (Prestavba), ale súdruhovia si s ňou poradiť nevedeli, ale o to viac o nej „mudrovali“.

Niekde bola zakazovaná, ich aktivita sa veľmi utlmila, nedajbože aby niečo nepokazili. V mnohých smeroch sa to aj odrazilo. Ale nie v Kalnej nad Hronom. Stále boli budované chodníky, upravovala sa zeleň obce a parkovalo sa. Bolo organizovaných viacero akcií „Z“.

Začala sa I. etapa plynofikácie obce, spoločná akcia JRD, TEMOS a S–MNV. 23. júna 1987 bola odovzdaná nová budova Obchodného domu Zdroj š.p. aj v súvislosti so zvýšeným počtom obyvateľov (zamestnanci Atómových elektrární Mochovce).

Roku 1988 sa začalo so stavbou čističky odpadových vôd (ČOV) a I. etapou kanalizácie. Začalo sa s výstavbou obytného súboru „Juh“. Ale aktivita obyvateľov sa vo všetkých smeroch neustále znižovala. Roku 1991 bola zahájená rekonštrukcia kultúrneho domu, v tom čase bola otvorená iba obecná knižnica.

Toho roku v Kalnej nad Hronom žilo 1778 obyvateľov (z toho 937 žien, t.j. 52,7%). Z nich 1342 je slovenskej národnosti, 19 českej, 370 maďarskej, 43 rómskej, 3 nemeckej a 1 ruskej. 854 občanov je rímskokatolíckeho vyznania, 219 evanjelického a v., 114 kalvínov a 9 ostatného vierovyznania. 314 je bez vyznania a 246 sa k vyznaniu nevyjadrilo.

HORNÁ SEČ:

Adresa: Obecný úrad Horná Seč, 935 31

Tel.: 036 / 639 65 23

Fax.: 036 / 639 66 28

Web: www.horna-sec.sk

E-mail: obec.hornasec@stonline.sk

Počet obyvateľov: 522

Základné informácie:

Obec Horná Seč leží na ľavom brehu Hrona v severovýchodnej časti Podunajskej nížiny v nadmorskej výške 158 m. Obec sa vyvinula v chotári obce Seč, doloženej v roku 1310. Spomína sa v roku 1355, patrila zemanom zo Seče, konkrétne dcéram zemana Dominika de Zeche, ktoré boli vydaté za turčianskych zemanov.

V čase tureckých vojen bola poplatná Turkom, podľa tureckého daňového súpisu z roku 1664 mala 29 domácností, polia, les, pasienky, včelín.

Horná Seč sa napokon stala súčasťou levického hradného panstva, resp. jeho dedičov, ktorému patrila až do 19. storočia.

Obyvatelia sa zaoberali poľnohospodárstvom a zhotovovali výrobky z prútia. Blízko rieky Hron sú nerastné ložiská štrkopieskov, ktoré sa aj dnes ťažia a po ich vyťažení vo vyhlbených priestoroch hodlá obec zriadiť rekreačnú zónu.

Obec patrí do Združenia vidieckeho turizmu - Hron. Najhodnotnejšou pamiatkou obce je kalvínsky kostol, pôvodne neskorobaroková, tolerančná stavba bez veže z roku 1789, ktorá r. 1891 bola obštaná múrmi nového kostola s vežou a po jeho dokončení bola stará stavba rozobraná.

Pamätník 23. obetiam I. svetovej vojny postavený okolo roku 1940, umiestnený v školskej záhrade a po roku 1945 doplnený menami štyroch obetí II. svetovej vojny. Zaujímavosťami obce sú aj ústredný kríž a miléniová vstupná brána cintorína.

Za obcou sa nachádza jazero Štrkovisko, slúžiace ľuďom z blízkeho okolia predovšetkým na relax hlavne v letnom období.

DOLNÁ SEČ:

Adresa: Obecný úrad Dolná Seč, 935 31

Tel.: 036 / 639 62 23

Web: www.dolnasec.sk

E-mail: urad@dolnasec.sk

Počet obyvateľov: 426

Základné informácie:

Obec Dolná Seč leží na ľavobrežnej nive Hrona, na treťohorných uloženinách. V stredoveku patrila do Tekovskej stolice. V roku 1156 sa v doklade o farnosti hovorilo o "villa Sauscsekei". Dôveryhodnejší údaj o obci pochádza z roku 1310, keď to bola ešte celistvá obec, neskôr rozdelená na Hornú a Dolnú Seč.

Podľa tureckého daňového súpisu z roku 1664 medzi najčastejšie priezviská v obci patrili: Ákocs, Szabó, Pula, Pásztor, Koco, Mészáros, Szoke, Pór, Orvos, Mónar, Szur. Miestne obyvateľstvo sa tak ako kedysi zaoberá poľnohospodárstvom, čo potvrdzuje aj obecný symbol, v ktorom sa nachádza kolmo postavené čerieslo a lemeš.

V 18.storočí vlastnili tunajšie majetky Eszterházyovci, ktorí založili chýrny žrebčín, ktorí zanikol pri parcelácií. V roku 1784 postavili v obci terajší klasicistický ev. ref. kostol.

V roku 1925 tu postavili valcový mlyn, ktorý v roku 1961 vyhorel. V rokoch 1947-1960 tu pracovalo košíkarske družstvo. V roku 1960 postihla obec povodeň. Poloha obce na brehu Hrona umožňuje obyvateľom a návštevníkom venovať voľný čas rybolovu a v lete kúpaniu v prekrásnych zátokách tejto pomalej rieky. V obci sa nachádza tolerančný evanjelický kostol z roku 1784, veža z roku 1802. V obci je možné nájsť veľké množstvo domov so zachovanou typickou architektúrou.

Zvláštnosťou sú ručne kované ornamenty na železných bránach. V parčíku, oproti obecnému úradu sa nachádza pamätník. V obci sa nachádza aj výrobná nábytku, sirupov, plastových okien, veľkoobchod s umelými kvetmi a motokárová dráha.

Obecné symboly

Dolná Seč vznikla niekedy v polovici 14. storočia. Pôvodne jestvovala totiž iba jedna Seč, dve Seče spomína až dokument z roku 1355. Od roku 1534 patrila panstvu Levice, v 18.storočí tu mali Esterháziovci chýrny chov koní.

Miestny obyvatelia sa zaoberali poľnohospodárstvom. Potvrdzuje to aj obecný symbol. V pečatidle z roku 1769 je vyryté kolmo postavené čerieslo a lemeš.

Pečatidlo sa dodnes zachovalo v Štátnom oblastnom archíve v Nitre so sídlom v Šali. Je veľmi zničené, hrdza silno poškodila povrch pečatného poľa. Drobné vrypy okolo symbolu vznikli pravdepodobne tlačením pečatidla po klinčeku.

Jeho kruhopis znie: * N(agy) : SZECSE : FALU : PECZETI * ANNO : 1760. Odtlačok tohto pečatidla obec roku 1863 poslala do Krajinského archívu v Budapešti, aby tu slúžil ako eventuálny podklad k vyhotoveniu nového erbového pečatidla, na ktoré sa pripravovala Krajinská kmeňová kniha obcí.

Dolná Seč svoje pečatidlo z roku 1760 určite používala do začiatku 20. storočia. V druhej polovici 19. storočia ho v kancelárskej praxi obmedzila oválna nápisová pečiatka s textom: BARSMEGYE NAGY-SZECSE KÖZSÉG PECSÉTJE. Novou pečiatkou overené dokumenty sme našli v rokoch 1887 a 1889. Nie je vylúčené, že Dolná Seč svoj symbol opäť použila v rokoch 1938-1944 - v rokoch pripojenia obce k Maďarsku.

STARÝ TEKOV:

Adresa: Obecný úrad Starý Tekov, 935 31

Tel.: 036 / 631 11 94

Web: www.starytekov.sk

E-mail: starytekov1111@stonline.sk

Počet obyvateľov: 1479

Základné informácie:

Obec Starý Tekov sa nachádza na ľavom brehu Hrona, severozápadne od mesta Levice. Najvýznamnejšie sú nálezy slovanského osídlenia a ranno-stredoveké hradisko, neskorší župný hrad s opevnením z 9. storočia, zvyšky románskeho kostola a stredoveký gotický kláštor.

Hrad a obec sa prvýkrát spomínajú v roku 1075. Vďaka ideálnej polohe sa stal pôvodný zemný hrad čoskoro župným sídlom.

Koncom 13. storočia bol pánom hradu Matúš Čák Trenčiansky. V roku 1272 sa hrad stal šľachtickým majetkom a jeho význam postupne zanikal. Kráľ Karol Róbert pripojil v roku 1321 hrad Tekov k Leviciam. Zo Starého Tekova sa stáva iba poddanská dedina, napriek tomu, že počtom obyvateľov a počtom remeselníkov zodpovedalo väčšiemu sídlu ako poddanská dedina.

V 15. a 16. storočí sa majiteľom levického panstva podarilo premeniť Starý Tekov na zemepánske mestečko. V 16. storočí bol Tekov rozdelený na Veľký Tekov a Kostolný Tekov. Obec sa po tureckých vojnách rýchlo zaľudnila.

Zaujímavosti obce:

Dominantou obce je kostol Nanebovzatia Panny Márie z 13. storočia postavený v gotickom slohu. Je to jednoloďová stavba s polygonálnym uzáverom a prestavanou vežou. Okolo kostola je múr so vstupnou bránou po stranách s dvoma kaplnkami. Medzi najvýznamnejšie pamiatky patrí súsošie Kalvárie z 18. storočia a socha svätej Anny z roku 1830.

Pred obecným úradom sa nachádza kríž - socha Krista na Golgote.

V parku sa nachádza aj pamätník obetiam oboch svetových vojen.

NOVÝ TEKOV:

Adresa: Obecný úrad Nový Tekov, 935 31

Tel.: 036 / 638 71 21

Fax.: 036 / 633 73 11

Web: www.novytekov.sk

E-mail: obec@novytekov.sk

Počet obyvateľov: 835

Základné informácie o obci

Obec Nový Tekov sa nachádza v levickom okrese, ktorý spadá do Nitrianskeho kraja. Tiahne sa pozdĺž pravého brehu rieky Hron v nadmorskej výške od 160-tich metrov do 350 m na morom. Jeho celková výmera 2970 ha. Najvyšším kopcom je Veľká Vápenná. Súčasťou obce sú takisto časti Marušová, Šándorhalma a Podvinica.

Obec obýva 835 obyvateľov. K občianskej vybavenosti obce patria potraviny, reštaurácia s agroturistickým komplexom, fitness centrum, pošta, obecná knižnica, materská škôlka so školskou jedálňou v ktorej sa stravujú aj dôchodcovia.

Miestna turistická atrakcia je hlavne kompa, ktorá spája našu obec s obcou Starý Tekov cez rieku Hron.

V celej obci je zriadený vodovod. Obec je takisto splynofikovaná a je zriadená nová kanalizácia za pomoci eurofondov a vlastných prostriedkov obce.

Chotár patrí do teplej, mierne suchej oblasti. Priemerná ročná teplota je 9,5°C, januárová 2,2°C s júlová 20°C. Teda najteplejší mesiac je júl a najchladnejší je január. Priemerná letná teplota je 16,2°C.

Priemerne spadne ročne 628 mm zrážok, z toho v letných mesiacoch 350 mm a v zimných 278 mm. Snehová pokrývka s priemernou vrstvou 20 cm sa udrží niečo vyše 40 dní.

OBEC TURÁ:

Adresa: Obecný úrad Turá, 935 51

Tel.: 036 / 779 31 21

Fax.: 036 / 779 31 21

Web: www.tura.e-obce.sk

E-mail: obectura@mail.t-com.sk

Počet obyvateľov: 256

Turá leží vo východnej časti Podunajskej nížiny v okrese Levice. Obec bola osídlená v eneolite, pričom na jej území bolo nájdené sídlisko s kanelovanou keramikou i sídlisko maďarovskej kultúry zo staršej doby bronzovej. Zlúčením Malej a Veľkej Turej vznikla v roku 1888 obec Turá.

Malá Turá

Obec sa vyvinula v chotári obce Turá a patrila zemanom zo Šimonovian. V roku 1601 mala 2 kúrie a 37 domov, neskôr v roku 1828 mala 19 domov a 119 obyvateľov.

Veľká Turá

Prvá písomná zmienka o obci je z roku 1264 ako Ture, neskôr Thure(1324), Tewre (1325), Ture (1327), Welka Tura (1773). V 18. storočí sa obyvatelia živilí poľnohospodárstvom a chovom oviec.

Dolné a Horné Veselé

Prvé písomné zmienky o obciach sa objavili v roku 1516. Obce patrili tunajším zemanom, spojili sa v polovici 19. storočia a v roku 1899 bola spojená obec pripojená k Turej.

TEKOVSKÝ HRÁDOK:

Adresa: Obecný úrad Tekovský Hrádok,
935 51

Tel.: 036 / 639 52 81

Fax.: 036 / 639 52 81

Web: www.tekovskyhradok.sk

E-mail: starosta@tekovskyhradok.sk

Počet obyvateľov: 350

História

Obec Tekovský Hrádok bola osídlená v neolite. Na území obce bolo archeologicky doložené neolitické sídlo volútovej a lengyelskej kultúry, eneolitické sídlisko s kanelovanou keramikou, sídlisko maďarovskej kultúry zo staršej doby bronzovej, nálezy hallštattské a laténske, slovanské valy z 9.-10. storočia, radové pohrebisko z 10.-11. storočia.

Obec vznikla v r. 1944 zlúčením Horného a Dolného Váradu.

Horný Várad

Obec je doložená z r.1232 ako Warad, neskôr Warud (1288), Horný Warad (1773), Horný Várad (1920), maď. Felsővárad. V r. 1232 sa spomína obec, v r.1286 Váradská cesta, v r. 1306 mlyn. Zemný hrad. Várad sa spomína v Anonymovej kronike a záznam sa viaže na r. 896. Obec patrila do 16. storočia tunajším zemanom, neskoršie zemianskym rodinám Kazyovcov, Majthényiovcov, Litassyovcov. V r. 1536 mala 2 porty, v r. 1601 faru, školu a 20 domov. V r.1715 mala mlyn, výsek mäsa a 38 daňovníkov, v r. 1828 mala 28 domov a 182 obyvateľov. Aj po r. 1918 to bola poľnohospodárska obec. V r. 1938 - 1945 bola pripojená k Maďarsku.

Dolný Várad

Obec vznikla v chotári obce Várad v 2. polovici 14. storočia. Je doložená z r.1394 ako Vywarad, neskôr Dolný Warad (1773), Dolný Várad (1920), maď. Alsóvárad. V r. 1401 patrila ostrihomskému arcibiskupovi, od r. 1506 panstvu Levice. V 17. storočí ju vyplienili Turci. V roku 1536 mala 5 port, v r. 1601 mala 27 domov, v r.1720 mala 13 daňovníkov, v r. 1828 mala 59 domov a 399 obyvateľov. Táto poľnohospodárska obec bola v r. 1938 - 1945 pripojená k Maďarsku.

Zefrid obec sa spomína v r. 1232, patrila hradu Zvolen.

VYŠNÉ NAD HRONOM:

Adresa: Obecný úrad Vyšné nad Hronom,
935 31 Dolná Seč

Tel.: 036 / 633 02 50

Fax.: 036 / 633 02 51

Web: www.vysnenadhronom.sk

E-mail: obec.vysnenadhronom@stonline.sk

Počet obyvateľov: 180

Na južných a nivných pôdach ľavého brehu Hrona vo východnej časti Podunajskej pahorkatiny leží obec Vyšné nad Hronom, ktorá v stredoveku patrila do Tekovskej stolice, kronika obce uvádza, že v 12. storočí bola obec súčasťou panstva Beesban. Prvý raz sa spomína ako Nugod- Nagyod v roku 1264. Toto sídlo z 13. storočia bolo dokázané aj archeologickými nálezmi. Obec patrila zemanom z Turej, neskôršie zemanom z Hrádku, od roku 1388 panstvu Levice. V roku 1536 mala 13 port, v roku 1601 mala mlyn, faru a 52 domov, v roku 1828 mala domov a 377 obyvateľov. Obyvatelia sa zaoberali s poľnohospodárstvom. V čase tureckých vojen bola obec podpálená Turkami.

V roku 1664 sa najčastejšie vyskytovali priezviská : Galambos, Bálint, Jakab, Domán, Kovács, Kis, Bosi. V 18. storočí získali tunajšie majetky Eszterházyovci.

V roku 1793 bol na mieste starého kostola postavený terajší nový reformovaný kostol. Vtedy bola aj cirkevná škola. Prvá zmienka o škole v obci je z roku 1795. Prvým učiteľom bol Gál Mihály z Rybníka. V roku 1903 bola postavená nová škola, ale táto škola nevyhovovala, lebo bola stále vlhká. Po troch desaťročiach inicioval výstavbu novej školy farár Bajkay Zsigmund a učiteľ Báthy István , ktorá sa dokončila až po nástupe nového učiteľa, ktorým bol Czímer László .

V roku 1933 bola obec elektrifikovaná. V roku 1938 – 44 bola obec pripojená k Maďarsku. Obec Vyšné nad Hronom mala svojho reformovaného farára a cirkevný zbor už aj v roku 1645 a mala aj svoj drevený kostol. Kostol z kameňa postavili v roku 1793. Bola to stavba bez veže 2 zvony boli umiestnené vo zvonici. Po I. svetovej vojne bol kostol zničený a preto v roku 1924 bol znovu postavený. Obnovený bol v roku 1992 vtedy dostal terajšiu podobu. Do roku 1990 bola obec Vyšné nad Hronom spolu s Hornou a dolnou Sečou a Žemliarmi súčasťou spoločného úradu so sídlom v Dolnej Seči .

V roku 1985 sa vybudoval verejný vodovod. Od 1. Januára 1991 existuje samostatne, prvým starostom bol Ing. Július Farkas, štyri volebné obdobia p. Štefan Macák v súčasnosti je starostkou p. Eva Madarásová.

Vyšné nad Hronom bolo v roku 1994 splynofikované a v roku 2003 bola ukončená rekonštrukcia kultúrneho domu. Kultúrny dom bol postavený v akcii „Z“ v roku 1971. Pri rekonštrukcii kultúrneho domu pribudla šikmá strecha a v jej podkroví vznikli moderné priestory pre obecný úrad. V roku 2011 sa zrekonštruovala sa aj požiarna zbrojnica. Vyšné nad Hronom možno charakterizovať ako zmiešanú obec národnostne aj nábožensky.

STARÝ HRÁDOK:

Adresa: Obecný úrad Starý Hrádok 29,
936 56 Mýtne Ludany

Tel.: 036 / 639 01 01

Fax.: 036 / 639 01 01

Web: www.staryhradok.sk

E-mail: staryhradok@dolnepohronie.sk

Počet obyvateľov: 192

Obec leží 10 km južne od Levíc, na ľavom brehu Hrona. Obec sa spomína v roku 1239 ako Oluvar.

Archeologické vykopávky dokazujú stopy osídlenia z mladšej doby kamennej. Architektonickou pamiatkou je evanjelický kostol z roku 1658, dnes patrí ku reformovanej cirkvi.

V obci je futbalové ihrisko a verejná knižnica. Obec má 170 obyvateľov, 87 % Slovákov a 13 % Maďarov, ešte v roku 1910 tu žilo 311 ľudí - vtedy prevažne Maďari.